

U.2008.2388Ø

»Uden udgift . . . for køberen«, jf. købelovens § 78, stk. 4, omfatter også sædvanlige forsendelsesomkostninger fra udlandet i forbindelse med afhjælpning af mangler i Danmark.

Almindelige emner 1.2 - Køb 53.1 og 533.9.

K købte i august 2005 en bærbar pc af S. Pc'en var S' eget mærke. Midt i september samme år medtog K pc'en til USA. Kort efter ankomsten opstod der en mangel ved pc'en. K henvendte sig straks telefonisk til S, der anmodede om bl.a., at pc'en blev sendt til S. S vidste, at K ringede fra USA, men spørgsmålet om forsendelsesomkostninger blev ikke drøftet. K sendte pc'en ekspres til S og betalte 1.499 kr. herfor. Under en senere tvist mellem K og S om, hvorvidt S havde pligt til at betale for fragten af pc'en til Danmark i anledning af reklamationen, afgjorde Forbrugerklagenævnet, at S skulle betale 1.499 kr. til K. S anlagde sag mod K med påstand om, at K skulle anerkende, at S mod betaling af 56 kr. i forsendelsesomkostninger havde opfyldt sine forpligtelser i forbindelse med K's reklamation i september 2005. Landsretten anførte bl.a., at S, der var bekendt med, at K befandt sig i USA, i det foreliggende tilfælde ikke modsatte sig afhjælpning i Danmark, og efter købelovens § 78, stk. 4, skulle S foretage afhjælpningen uden udgift for køberen. Der var ikke i lovens forarbejder grundlag for at foretage en indskrænkende fortolkning af bestemmelsen, således at sælgeren ikke skulle afholde forsendelsesudgifterne i forbindelse med afhjælpning, når forsendelsen skete fra udlandet. Imidlertid fandtes S alene at have pligt til at betale sædvanlige transportudgifter og ikke forhøjede transportudgifter som følge af ekspresforsendelsen.

Ø.L.D. 27. juni 2008 i sag 23. afd. B-204-08

(Anne Thalbitzer, Ejler Bruun, Sanne Kolmos).

shg.dk A/S (adv. Henrik Garlik Jensen, Odder)

Biintervenient: Dansk Erhverv (adv. Lars Quistgaard Bay, Kbh.) mod

Jacob Snoer Iversen (adv. Jacob Nørager-Nielsen, Kbh., besk.).

Under denne sag, der er anlagt den 24. oktober 2007, og som ved Københavns Byrets kendelse af 22. januar 2008 er henvist til behandling ved Østre Landsret, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1, har sagsøgeren, shg.dk A/S, nedlagt påstand om, at sagsøgte, Jacob Snoer Iversen, tilpligtes at anerkende, at sagsøgeren mod betaling af 56 kr. i forsendelsesomkostninger har opfyldt sine forpligtelser i forbindelse med sagsøgte reklamation i september 2005. Sagsøgeren har subsidiært påstået sagsøgte tilpligtet at anerkende, at sagsøgeren efter rettens skøn skal betale et større beløb end 56 kr., men mindre end 1.499 kr.

Dansk Erhverv har som biintervenient støttet sagsøgerens påstande, jf. retsplejelovens § 252, stk. 1.

Sagsøgte har påstået frifindelse.

Sagen vedrører spørgsmålet om, hvorvidt ordene »uden udgift . . . for køberen« i købelovens § 78, stk. 4, også omfatter forsendelsesomkostninger fra udlandet.

Sagens omstændigheder

Den 18. august 2005 foretog sagsøgte et onlinekøb via sagsøgerens hjemmeside af en bærbar pc, en såkaldt shg note, som er sagsøgerens eget mærke. Ud over i Danmark driver sagsøgeren virksomhed i Norge, Sverige og Finland. Sagsøgeren leverer ikke i USA.

Pc'en var i restordre og fremskaffedes fra sagsøgerens leverandør. Den 9. september 2005 overgav sagsøgeren pc'en til Post Danmark

A/S til forsendelse som pakkepost, og herefter blev pc'en leveret til sagsøgte daværende adresse, - - -, Måløv. Af faktura af 9. september 2005 fremgår, at portoudgiften androg 56 kr., som indgik i sagsøgte samlede betaling på 7.809,75 kr.

Medio september 2005 medtog sagsøgte pc'en til USA, hvilket han ikke havde oplyst om, da han foretog bestillingen hos sagsøgeren.

Den 17. september 2005 opstod der en mangel ved pc'en. Sagsøgte kontaktede samme dag telefonisk sagsøgeren, der anmodede om, at pc'en blev tilbagesendt til sagsøgeren bilagt en redegørelse for, hvilke mangler pc'en var behæftet med. Sagsøgeren vidste, at sagsøgte ringede fra USA, men man drøftede ikke under samtalen spørgsmålet om omkostningerne ved forsendelsen.

Sagsøgte sendte pc'en ekspres til sagsøgeren. Prisen for forsendelsen udgjorde 1.499 kr. Hvis pc'en ikke var returneret ekspres, ville prisen for forsendelsen have andraget 700 kr.

Omkostningerne ved fremsendelse af pc'en med Post Danmark A/S fra Danmark til andet land i Europa var i 2005 245 kr.

Pc'en blev repareret vederlagsfrit, og efter aftale med sagsøgte returnerede sagsøgeren den 29. september 2005 pc'en med pakkepost via Post Danmark A/S til sagsøgte bestillingsadresse i Måløv.

Der opstod herefter en tvist mellem parterne om, hvorvidt sagsøgeren har pligt til at betale for fragten af pc'en fra USA til Danmark i forbindelse med reklamationen. Sagsøgeren afviste således at godtgøre sagsøgte forsendelsesudgiften på 1.499 kr.

2389

Sagsøgte indbragte den 18. oktober 2005 sagen for Forbrugerklagenævnet, der den 20. august 2007 traf følgende afgørelse:

»Nævnet lægger til grund som ubestridt, at klageren få uger efter levering af computeren telefonisk henvendte sig til indklagede og oplyste, at computeren var hørt op med at virke, og at klageren opholdt sig i USA, samt at indklagede herefter tilbød vederlagsfri afhjælpning, hvis der viste sig at være mangler ved computeren. Da indklagede foretog vederlagsfri afhjælpning, lægges det endvidere til grund som ubestridt, at computeren var mangelfuld efter købelovens § 76, stk. 1, nr. 4. Mod indklagedes protest anses det derimod ikke for godtgjort, at indklagede har givet tilsagn om at betale for transport af computeren fra USA til Danmark.

Det følger imidlertid af købelovens § 78, stk. 4, at sælgeren skal foretage afhjælpning uden udgift for køberen. Dette indebærer bl.a., at sælgeren må bære omkostningerne ved varens forsendelse i forbindelse med afhjælpning af mangler, jf. herved betænkning nr. 845/1978 om forbruger køb side 76, og artikel 3, stk. 2 og 4 i direktiv 1999/44/EF om visse aspekter af forbruger køb og garantier i forbindelse hermed, hvoraf det fremgår, at udtrykket »gratis afhjælpning« også omfatter forsendelsesomkostninger.

På den baggrund finder nævnet, at sælgeren skal godtgøre klageren dennes udgift til varens forsendelse fra USA til Danmark.

Kan en erhvervsdrivende godtgøre, at omkostningerne i forbindelse med transport af varen er urimeligt store, og har den erhvervsdrivende ikke mulighed for at lade manglen afhjælpes på et andet værksted i det land, hvor varen befinder sig, må den erhvervsdrivende påberåbe sig købelovens § 78, stk. 2, hvorefter sælgeren kan afvise at foretage afhjælpning eller ombytning, hvis disse beføjelser vil påføre sælgeren uforholdsmæssige omkostninger i forhold til en anden beføjelse, jf. bl.a. betænkning nr. 845/1978 om forbruger køb side 77.

...

Nævnet træffer herefter følgende

AFGØRELSE:

Indklagede, shg.dk A/S, skal inden 30 dage fra dato til klageren, Jacob Iversen, betale 1.499 kr. . . .

...«

Forbrugerklagenævnet tillagde sagsøgtes krav renter, men parterne er under denne sag enige om, at landsretten ikke skal forholde sig til rentespørgsmålet.

Lovgrundlaget og forarbejder

Købelovens § 78, stk. 2 og 4, som affattet ved lov nr. 213 af 22. april 2002, der gennemførte Europaparlamentets og Rådets direktiv af 25. maj 1999 om visse aspekter af forbruger køb og garantier i forbindelse hermed (99/44), og som byggede på betænkning nr. 1403/2001 om gennemførelse af forbruger købsdirektivet, har følgende ordlyd:

» . . .

Stk. 2. Køberen kan ikke kræve omlevering eller afhjælpning, hvis gennemførelse af den valgte beføjelse er umulig eller vil påføre sælgeren uforholdsmæssige omkostninger. Der skal herved tages hensyn til salgsgenstandens værdi uden mangler, mangelens betydning, og om anden beføjelse kan gennemføres uden væsentlig ulempe for køberen.

. . .

Stk. 4. Sælgeren skal opfylde krav eller tilbud om afhjælpning eller omlevering inden for rimelig tid, uden udgift og uden væsentlig ulempe for køberen, jf. § 79. Sker dette ikke, kan køberen kræve et passende afslag i købesummen, ophævelse af købet, omlevering eller, for så vidt dette kan ske uden uforholdsmæssige omkostninger, lade mangelen afhjælpes for sælgerens regning.

Bestemmelsen er beskyttelsespræceptiv, jf. lovens § 1, stk. 2, og kan således ikke fraviges til skade for køberen.

I Købelovsudvalgets betænkning nr. 845/1978 om forbruger køb er i de specielle bemærkninger til udvalgets lovudkast til den tidligere gældende § 78, der ikke indeholdt ordene »uden udgift . . . for køberen«, bl.a. anført følgende side 76, 2. spalte:

» . . .

Sælgerens pligt til at foretage afhjælpning indebærer, at han udover selve udbedringen af mangelen som udgangspunkt også må drage omsorg for en eventuel transport af genstanden til og fra det sted, hvor reparationen skal foretages.

Køberen må imidlertid også i et vist omfang medvirke til afhjælpningens gennemførelse. Det påhviler således først og fremmest køberen at stille genstanden til sælgerens disposition.

Når køberen har fremsat krav om afhjælpning, må sælgeren tage stilling til, om reparationen skal udføres der, hvor genstanden befinder sig, typisk på køberens bopæl, på sælgerens værksted eller et andet sted. Skal genstanden transporteres f.eks. til sælgerens forretningssted, må køberen sørge for dette, hvis det kan ske uden særlig ulempe for ham. Det må således påhvile køberen at bringe en mindre og let transportabel genstand som f.eks. et strygejern til et nærliggende værksted samt at hente det igen, når reparationen er afsluttet. Anderledes med større ting som f.eks. en vaskemaskine eller en dybfryser. Kan genstanden sendes med posten til det sted, hvor reparationen skal udføres, må det ligeledes i almindelighed påhvile køberen at drage omsorg for forsendelsen. Sælgeren må derimod normalt tage sig af en forsendelse, der skal ske med fragtmand eller jernbane.

Afhjælpingen sker på sælgerens bekostning. Har køberen afholdt udgifter til forsendelse til det sted, hvor

2390

afhjælpingen foretages, kan han således kræve det udlagte beløb refundert af sælgeren.

. . .«

I direktiv af 25. maj 1999 om visse aspekter af forbruger køb og garantier i forbindelse hermed (99/44) er i artikel 3 under overskriften »Forbrugerens rettigheder« bl.a. bestemt:

» . . .

Stk. 2. I tilfælde af manglende overensstemmelse har forbrugeren ret til at få forbrugsvaren bragt i overensstemmelse med købsaftalen ved gratis afhjælpning eller omlevering . . .

. . .

Stk. 4. Udtrykkene »gratis/uden vederlag« i stk. 2 og 3 henviser til de omkostninger, der er nødvendige for at bringe varen i overensstemmelse, navnlig forsendelsesomkostninger, arbejds løn og materialeomkostninger.

. . .«

I betænkning nr. 1403/2001 om gennemførelse af forbruger købsdirektivet, side 206, er om bestemmelsen i § 78, stk. 4, bl.a. anført:

» . . .

Beføjelserne skal endvidere gennemføres uden omkostninger og uden væsentlig ulempe for forbrugeren. Som hidtil vil det navnlig kunne komme på tale, at forbrugeren forpligtes til at bringe eller sende mindre salgsgenstande til sælgeren med henblik på gennemførelse af den pågældende beføjelse. I så fald har forbrugeren krav på refusion af eventuelle udgifter, vedkommende har afholdt i forbindelse hermed.

. . .«

Procedure

Sagsøgeren har gjort gældende, at Forbrugerklagenævnets fortolkning af bestemmelsen i købelovens § 78, stk. 4, er for vidtgående, og at bestemmelsen skal fortolkes indskrænkende. Udgangspunktet er ganske rigtigt, at en sælger skal afholde alle udgifter i forbindelse med afhjælpning, men dette udgangspunkt må ud fra rimelighedsbetragtninger fraviges, når køberen efter købet og leveringen i Danmark rejser til udlandet og opholder sig der, og reklamationen sker derfra. En sælger må ved en reklamation forvente nogenlunde samme forsendelsesomkostninger som ved den oprindelige levering til køberen. Købelovens § 78, stk. 4, kan ikke antages at tage højde for forsendelser fra udlandet, og forbruger købsdirektivet kan ikke antages at tage højde for forsendelser uden for Europa. Sagsøgeren kan derfor kun blive pålagt en udgift på 56 kr. svarende til forsendelse i Danmark eller 245 kr. svarende til forsendelse i Europa. En køber kan i øvrigt ikke frit vælge transportør uden at tage hensyn til de omkostninger, valget pålægger sagsøgeren, og sagsøgeren kan derfor under alle omstændigheder i givet fald kun blive pålagt at betale 700 kr. for forsendelsen.

Biintervenienten har ud over det af sagsøgeren anførte gjort gældende, at det kun er interne, sædvanlige og rimelige forsendelsesomkostninger, der er omfattet af de præceptive regler i købeloven og direktivet. Herudover beror det på parternes aftale, hvad der gælder. Hensynet til sikkerhed i samhandelen og sælgerens berettigede forventninger og forudsætninger tilsiger, at omkostningerne til transport i forbindelse med reklamation i et tilfælde som det foreliggende må skulle afholdes af køberen.

Sagsøgte har gjort gældende, at afhjælpning ifølge købelovens § 78, stk. 4, skal ske uden udgift for køberen, og at dette også gælder ved en fremsendelse uden for landets grænser. Der er intet grundlag for at foretage en indskrænkende fortolkning.

Rettenns begrundelse og resultat:

Som anført af Forbrugerklagenævnet har en sælger mulighed for at påberåbe sig købelovens § 78, stk. 2, hvorefter køberen ikke kan kræve omlevering eller afhjælpning, hvis gennemførelse af den valgte beføjelse vil påføre sælgeren uforholdsmæssige omkostninger.

I det foreliggende tilfælde modsatte sagsøgeren, der var bekendt med, at sagsøgte befandt sig i USA, sig ikke afhjælpning i Danmark, og efter bestemmelsen i købelovens § 78, stk. 4, skal sagsøgeren foretage afhjælpningen uden udgift for køberen. Der er ikke i lovens forarbejder grundlag for at foretage en indskrænkende fortolkning af bestemmelsen, således at sælgeren ikke skal afholde forsendelsesudgifterne i forbindelse med afhjælpning, når forsendelsen sker fra udlandet.

Retten finder imidlertid, at sagsøgeren alene har pligt til at betale sædvanlige transportudgifter og ikke forhøjede transportudgifter som følge af ekspresforsendelsen. Sagsøgeren skal derfor alene i overensstemmelse med sagsøgerens subsidiære påstand refundere sagsøgte

700 kr., som efter det oplyste ville være udgiften ved almindelig forsendelse.

Til dækning af advokatsalær på 15.000 kr. + moms og 1.777,50 kr. vedrørende materialesamling skal sagsøgeren betale sagsomkostninger som nedenfor bestemt.

Sagsøgte har fri proces uden retshjælpsdækning.

Thi kendes for ret:

Jacob Snoer Iversen skal anerkende, at shg.dk A/S mod betaling af 700 kr. i forsendelsesomkostninger har opfyldt sine forpligtelser i forbindelse med hans reklamation i september 2005.

Inden 14 dage skal shg.dk A/S betale 20.527,50 kr. i sagsomkostninger til statskassen.